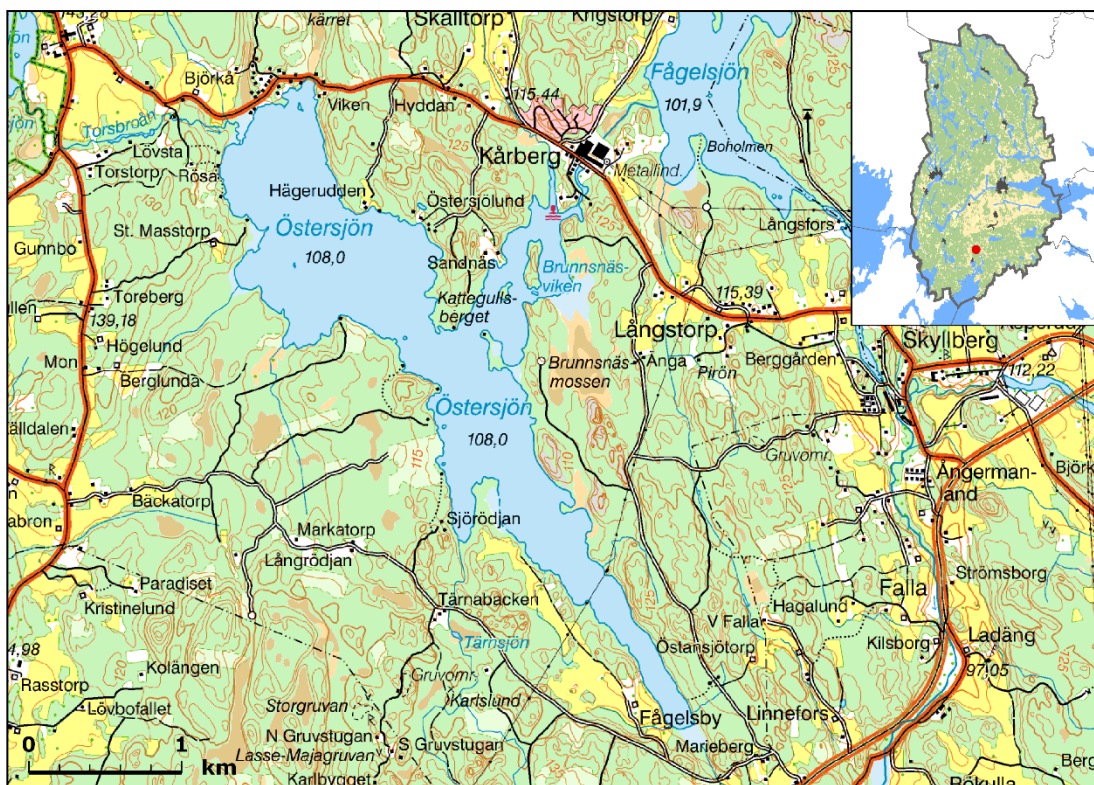

Östersjön

VÄTTERNES TILLRINNINGSSOMRÅDE

Sjötyp: Måttligt näringsrik
Sjöyta: 2,88 km²
Höjd över havet: 108 m
Maxdjup: ca 11 m
Medeldjup: ca 3,5 m
Omsättningstid: ca 0,6 år

Kommun: Askersund
Vattendistrikt: Södra Östersjön
Terrängkartan: 09F NV
EU-id: SE653745-145124
Utloppskoordinater: 6537450, 1451240
Avrinningsområdets areal: 50,01 km²

Östersjön. ©Lantmäteriet

Omgivningar

Östersjön ingår i Skyllbergsåns vattensystem och är belägen ca 1,5 km sydost om Snavlunda. Tillströmningen till sjön sker från flera bäckar i omgivningen. Utflödet sker till Fågelsjön i nordost.

Östersjön, som är en mycket flikig sjö, ligger i ett område där morän är den dominerande jordarten. Mosstorp och torvdy förekommer på mindre områden. I sydväst finns åkerlera. De huvudsakliga bergarterna är röd och grå gnejs. På västra sidan finns sand med inslag av grå gnejs. Kalksten finns på ett litet område på sydöstra sidan. Vid Björkä i norr finns en ravin vid inloppet till Östersjön. Ön i Brunnsnäs-viken består av dioritskiffer och gnejs. Östersjöns grundbotten består av morän och sand.

Östersjön omges av flera bergknallar med barrskog och områden med blandskog. Brunnsnäs-viken i nordost övergår i söder till en större mosse, Brunnsnäs-mossen. Här och var runt sjön finns hyggen av olika åldrar. Jordbruk förekommer på sydvästra och nordvästra sidan av sjön. I tabell 1 redovisas markanvändningen i Östersjöns avrinningsområde.

Tabell 1. Markanvändning i Östersjöns avrinningsområde, vars totala area är 50,01 km². Data från SMHI.

Markanvändning	Areal (km ²)	Markanvändning	Areal (km ²)
Skog	31,44	Annan öppen mark	6,27
Sankmark	-	Vatten	3,73
Jordbruksmark	7,07	Tätort	-
Hyggen	1,51	Annan koncentrerad bebyggelse	-

Djur och växter

Fisk

Östersjön har inte provfiskats men hyser enligt äldre uppgifter de vanligaste fiskarterna samt gös. Flodkräfta finns/har funnits i sjön.

Bottenfauna

Sjöns bottenfauna har inte undersökts.

Växtplankton

Sammanvägd bedömning från växtplanktonundersökningar 2008 och 2009 visar måttlig ekologisk status.

Växtlighet

Runt Östersjön växer sly av bl.a. klibbal, björk och rönn. Öarna hyser blandskog, främst tall och björk. Arterna i strändernas fältskikt varierar. Vanligt förekommande är ormbunkar, videört, starrarter, fackelblomster, kråklöver och topplösa. I flera av de mindre vikarna samt vid öarna växer bladvass och sjösävsbälten, ibland med inslag av sjöfräken och kaveldun. I norr växer ett stort bestånd vattenpilört. Gula och vita näckrosor finns på spridda områden.

Övrigt djur- och växtliv

Vid sjön har ca 15 sjöberoende fågelarter observerats, bl.a. knipa, storlom, fiskgjuse.

Vattenkvalitet

Analyser av sjöns vatten tyder på att Östersjön är en måttligt näringsrik sjö. pH är nära neutralt, buffertkapaciteten är mycket god och sjön har ett måttligt brunfärgat vatten. Vid senaste undersökningen av kvicksilver i gädda 2005 var halterna låga. Mer information om vattenkemin i Östersjön visas i tabell 2.

Tabell 2. Vattenkemidata från Östersjön. Medelvärdena är baserade på provtagningar från åren 2012-2014 alternativt den senaste provtagningen. Färgade värden anger statusklassning, se [läsanvisningar](#).

Parameter	Medelvärde	Min-Maxvärde	Antal prov	Provtagningsår
pH	7,6*	7,4-7,8	6	2012-2014
Alkalinitet (mekv/l)	0,65	0,61-0,67	6	2012-2014
Siktdjup (m)	1,8	1,7-1,9	3	2012-2014
Absorbans (vid 420/5 nm)	0,11**	0,08-0,21	6	2012-2014
Totalfosfor (µg/l)	17	12-25	6	2012-2014
Totalkväve (µg/l)	647	470-800	6	2012-2014
Hg i gädda (mg/kg)	0,5	Medelvärde 8 fiskar		2005

*NV Handbok 2007: 4 och expertbedömning. **Motsvarar vattenfärg 57 mg Pt/l.

Statusbedömning

Sjöns ekologiska status har bedömts som *måttlig*. Det är sammanvägningen av artsammansättningen hos växtplankton (alger) i sjön och vattenkemin som ligger till grund för bedömningen. De allmänna förhållandena, som är en sammanvägning av klassificeringarna för näringsämnen (måttlig status) och försurning (hög status), har sammantaget måttlig status. Östersjön påverkas av flera faktorer. Sjön är påverkad av förorenade områden i dess närhet. Sjön är genom Kårbergsdammen aktiv reglerad och utnyttjas för elproduktion i kraftverket i Kårberg. Vid Kårberg ligger också en metallindustri som har vattenuttag från sjön. Det förekommer vandringshinder i anslutning till vattenförekomsten. Sjön påverkas även av jordbruksmark i området. I nordvästra viken finns ett fritidsstugeområde med omkring 30 hus. Ytterligare ett 30-tal permanent- eller fritidshus ligger strandnära runt sjön.

Bedömningsgrunder i föreskrift har tillämpats, bortsett från kvalitetsfaktorn försurning som klassats som expertbedömning. För mer information om bedömningen, se <http://www.viss.lst.se/Waters.aspx?waterEUID=SE653745-145124>.

Övervakningsprogram

Östersjön ingår i miljöövervakningsprogrammet *Undersökningar i ytvattenförekomster*. Under badsäsongen övervakas kvaliteten på badvattnet vid Östersjöns kommunala badplats.

Naturvårds- och friluftsintressen

Östersjön är värdefull för det lokala friluftslivet. Den är lättillgänglig för allmänheten och har en kommunal badplats i nordost. Sjön är upplåten för fritidsfiske och förvaltas av Skyllbergs sportfiskeklubb. Den lätt kuperade halvön Kattegullsberget är en av de artrikaste svampmarkerna i länet. I området har över 365 svamparter påträffats.

Mänsklig påverkan

Östersjön påverkas av flera faktorer. Sjön är genom Kårbergsdammen aktiv reglerad och utnyttjas för elproduktion i kraftverket i Kårberg. Vid Kårberg ligger också en metallindustri som bl.a. tillverkar spik. Sjön påverkas även av jordbruksmark i området. I nordvästra viken finns ett fritidsstugeområde med omkring 30 hus. Ytterligare ett 30-tal permanent- eller fritidshus ligger strandnära runt sjön. Avståndet mellan sjön och bilvägar varierar. I norr går en större väg bitvis strandnära.

Områdesskydd

Halvön Kattegullsberget utgör naturreservat sedan 2005.

Referenser

[Artportalen](#) - fåglar.

IVL Svenska Miljöinstitutet AB. [Kvicksilver i biota](#)

Länsstyrelsen i Örebro län. [Djupkartor](#).

Länsstyrelsen i Örebro län, 1987. [Översiktlig sjöinventering i Örebro län – Del 1 Södra länsdelen](#). Publ. nr: 1987:9.

Länsstyrelsen i Örebro län, 2005. [Naturreservat Kattegullsberget](#).

Länsstyrelsen i Örebro län, 2009. [Växtplankton i 25 sjöar i Örebro län 2007-2008](#). Publ. nr: 2009:21

Länsstyrelsen i Örebro län, 2011. [Växtplankton i 8 sjöar i Örebro län 2009](#). Publ. nr: 2011:6

Naturvårdsverket, 2007. [Status, potential och kvalitetskrav för sjöar, vattendrag, kustvatten och vatten i övergångszon. Bilaga A-Bedömningsgrunder för sjöar och vattendrag. Handbok 2007:4](#).

SLU, [Vattenkemi- och biologiska data](#).

SMHI. [Svenskt vattenarkiv \(SVAR\)](#)

[VISS - VattenInformationsSystem för Sverige](#). Nationell databas över svenska vattenförekomster.

Länsstyrelsen
Örebro län